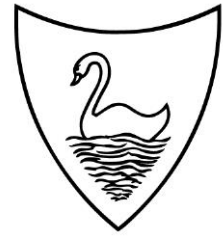

**MEDEDELINGEN VAN
HET WAGNERGENOOTSCHAP
NEDERLAND
Nr. 46 21 februari 2018**

**Agenda van de Algemene Ledenvergadering Wagnergenootschap
Nederland, 14 maart 2018, 19.30 uur, Muziekcentrum Splendor**

1. Opening en vaststellen van de agenda
2. Mededelingen en ingekomen stukken
3. Vaststelling verslagen van de Algemene Ledenvergadering van 21-2-2017 en van de extra ledenvergadering op 9-5-2017
4. Terugblik op de verenigingsactiviteiten 2017 en vaststelling Jaarverslag 2017
5. Jaarrekening 2017:
 - A. Financieel verslag van de penningmeester over 2017; Verslag kascontrolecommissie; Bespreking jaarrekening 2017
 - B. Goedkeuring jaarrekening 2017; Decharge bestuur en penningmeester over 2017
 - C. Samenstelling kascontrolecommissie over 2018
6. Begroting 2018: Bespreking en vaststelling
7. Samenstelling bestuur
8. Activiteitenprogramma 2018
9. Wat verder ter tafel komt
10. Rondvraag en Sluiting

Toelichting:

ad 3: Deze verslagen vindt u in Wagner Kroniek Nr. 57.2 (mei 2017) en Nr. 57.4 (december 2017).

ad 4: Het jaarverslag 2017 vind u in W.K. Nr. 58.1 (maart 2018) en in (deze) Mededelingen van WGN Nr. 46 (februari 2018).

ad 5 en 6: De jaarstukken over 2017 en de begroting 2018 liggen in de zaal voor u gereed. Desgewenst kunt u ze ook tevoren per mail bij de penningmeester opvragen.

ad 5 C: De leden van de kascontrolecommissie met hun rooster van aftreden:

Ada Vermeer per ALV 2018 en Bob Willigers en Tom Goor per ALV 2019.

Kandidaat lid de heer J. Filedt Kok

ad 8: Het rooster van aftreden van de bestuursleden is als volgt: bestuurslid Peter Franken per ALV 2018/hij stelt zich niet herkiesbaar; penningmeester Jack van Dongen per ALV 2019/niet herkiesbaar, voorzitter Leo Cornelissen per ALV 2020/niet herkiesbaar, secretaris Jan de Kater per ALV 2020/herkiesbaar. Met ons lid Gustaaf Vossenaar is inmiddels de afspraak gemaakt de vacature Communicatie/Hoofdredactie publicaties in te vullen en, zoals gebruikelijk, dit jaar met het bestuur mee te lopen. Bovendien verwachten we ook dit jaar de laatste vacature te kunnen bezetten. Formele voordrachten voor deze beide bestuursbenoemingen komen dan aan de orde op de volgende ALV.

Na afloop van de Ledenvergadering van het Wagnergenootschap zal het bestuur van de **Richard Wagner Stichting Nederland** een toelichting geven bij de activiteiten en financiële situatie van de stichting. In het gesprek daarover met de leden van het WGN worden ook gaarne suggesties voor nadere activiteiten ontvangen.

Jaarverslag 2017 Wagnergenootschap Nederland

Onze eerste bijeenkomst in 2017 vond plaats op 28 januari, in het Goethe Instituut in Amsterdam met een eendaags symposium over Wieland Wagner, die op 5 januari 1917 werd geboren. Ons lid Michael Eisenblätter, die in 1952 in Bayreuth als tienjarige nog Skat

heeft gespeeld met Wieland, Hans Knappertsbusch en Hermann Weigert, de man van Astrid Varnay, haalde persoonlijke herinneringen op aan Wieland en Anja Silja. Dr. Lienhart toonde foto's, niet alleen in zwart-wit maar ook in kleur, uit persoonlijk bezit, van beroemde enceneringen van Wieland Wagner. Vele daarvan waren voor velen van ons nog onbekend. Zowel de dramaturg Willem Bruls als de musicoloog Paul Korenhof belichtten de paradoxen, de dilemma's en de ontwikkelingen van Wieland Wagner, zowel als persoon als van zijn regieopvattingen. Het was een buitengewoon spannende middag gezien hun duidelijk verschillende visies op dit onderwerp. Het symposium werd door pianist Camiel Boomsma afgesloten met Wagnerbewerkingen. Daarna volgde nog een uiterst genoeglijk samenzijn.

Dr. Lienhart

Zie ook de artikelen van Willem Bruls en Paul Korenhof in de Wagner Kroniek W.K. 57.2 (mei 2017) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/artikelen. Voor een algemeen verslag van het symposium door Pieter van den Hout zie W.K. 57.2 (mei 2017) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/verslagen.

De algemene ledenvergadering, 21 februari, werd gehouden in de concertzaal van Splendor. Zowel de jaarrekening 2016 als de begroting 2017 werden met algemene stemmen goedgekeurd. De belangrijkste agendapunten waren evenwel het voorstel tot het oprichten van de Richard Wagner Stichting Nederland en de medefinanciering van de nog resterende delen van de complete Nederlandse vertaling van Wagners prozawerken. Beide voorstellen werden nagenoeg unaniem door de leden aanvaard. Hierna hield René Seghers, die zich zijn hele leven al bezig houdt met een studie naar de ontwikkeling van de opera in Nederland, een voordracht over de 150 jaar geleden geboren Nederlandse zanger Jacques Urlus. Zijn interessante verhaal luisterde hij op met oude Pathé-en Edisonopnames. Voor zowel de notulen van de ALV als voor het verslag van de bijeenkomst door Pieter van den Hout zie W.K. 57/2 (mei 2017) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/verslagen.

Het jaarlijkse studieweekend in Mennorode vond plaats op 1 en 2 april en ging over *Die Meistersinger von Nürnberg*, waarvan in Bayreuth in 2017 een nieuwe productie werd gebracht. De musicoloog en kunsthistoricus David Vergauwen hield twee lezingen. De eerste over *Die Meistersinger* gezien vanuit de theoretische geschriften van Wagner zelf en de tweede over het bronnenmateriaal dat Wagner gebruikte, de culturele context en hoe het drama van binnenuit functioneert. Zie hiervoor W.K.57.4 (december 2017) en W.K.58.1 (maart 2018). Kasper van Kooten sprak over zowel de culturele als de politieke context van *Die Meistersinger*, zie ook W.K.57.3.(september 2017). Musicoloog Johan Maarsingh becommentarieerde 's avonds verschillende historische opnames. De volgende ochtend besprak Menno Dekker de muzikale motieven van *Die Meistersinger* en hun contrapuntische verwerking. Voorzitter Leo Cornelissen besloot 's middags het weekend met een vergelijking en groepsdiscussie van de nogal verschillende regieopvattingen van een 12-tal producties van *Die Meistersinger* aan de hand van vertoende dvd-fragmenten. Zie ook www.wagnergenootschap.nl/artikelen. Voor een algemeen verslag door Peter Franken zie W.K. 57.2 (mei 2017) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/verslagen.

Op de ingelaste extra algemene ledenvergadering op 9 mei werden de statuten van de op te richten Richard Wagner Stichting Nederland (RWSN) unaniem goedgekeurd. Ook werd besloten om sopraan Eva-Maria Westbroek en haar echtgenoot tenor Frank van Aken het erelidmaatschap van het genootschap aan te bieden. De bijeenkomst werd afgesloten met een lezing van Philip Westbroek, de vertaler van de prozawerken van Wagner in het Nederlands, over wat Wagner bedoelt met 'das rein Menschliche', hoe je dat terugvindt in zijn opera's en wat het begrip ons nog kan zeggen. Zie deze lezing zie W.K. 57.3 (september 2017) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/artikelen. Voor de notulen van de ALV zie W.K. 57.4 (dec. 2017) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/verslagen.

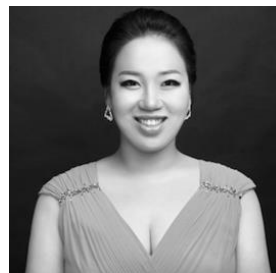
Op Wagners geboortedag 22 mei werd bij de notaris de Richard Wagner Stichting Nederland officieel opgericht en vanaf die datum is de RWSN tevens door de belastingdienst erkend als Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (Culturele ANBI).

Het stipendiatenconcert van 6 juni werd ter elfder ure geteisterd door twee afzeggingen. Twee stipendiaten, Leonie van Rheden, mezzosopraan en Evert-Jan de Groot, pianist en repetitor, brachten werken van Strauss en Schönberg. Evert-Jan speelde ook een bewerking van Liszt van de ouverture tot *Tannhäuser*. Invaller Jaap van Hellenberg Hubar, voorzitter van de Stichting Lustrum Operaproject Thijl2018 (Utrechtsch Studenten Concert), gaf een intrigerende presentatie van het nieuwe project voor 2018, Jan van Gilses opera *Thijl*. Ook de andere invaller, Camiel Boomsma, wist door zijn sublieme muzikale inbreng, met werken van Chopin en Liszt, te bereiken dat de leden met een zeer tevreden gevoel op deze avond konden terugkijken. Zie hiervoor het verslag door Pieter van den Hout in W.K. 57.3 (september 2017) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/verslagen.

Zondag 25 juni bezochten we met een eendaagse busreis de nieuwe productie van *Das Rheingold* van Die Deutsche Oper am Rhein in Düsseldorf. Het niveau vonden we zodanig dat we het de moeite waard vinden ook de andere *Ring*-opera's gezamenlijk te bezoeken.

Mededelingen Nr. 39 van 7 juli was de inmiddels jaarlijkse Bayreuth special, waarin uitvoerig gerapporteerd werd over het Festivalprogramma, de openbare inleidingen en toelichtingen, concerten en recitals, theatervoorstellingen, musea, tentoonstellingen en activiteiten in de stad tijdens de festivalmaand. Ook radio- en tv-uitzendingen en livestreams werden vermeld.

De tweede uitzonderlijke gebeurtenis dit jaar voor het genootschap was de uitreiking van de eerste Wagnerprijs van Nederland op 16 september aan de Zuid-Koreaanse mezzosopraan Eunkyong Lim bij het Internationale Vocalisten Concours in Den Bosch. Met de instelling van deze prijs, voor de komende 10 jaar, werd voor het eerst in ruimere mate werk van Wagner uitgevoerd op dit, ook internationaal, zeer geachte zangconcours. Voor een verslag door Leo Cornelissen zie W.K. 57.4 (december 2017) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/verslagen. Een interview met de prijswinnares door Minze bij de Weg verscheen eveneens in W.K. 57.4 (december 2017) en is te vinden op www.wagnergenootschap.nl/artikelen.

Eunkyong Lim

Na de zomer, op 27 september, hield Menno Dekker in Splendor een lezing, de eerste in een reeks over de relaties tussen Wagner en andere componisten, over de invloed van Schubert en Beethoven op Wagner, eigenlijk op de jonge Wagner. Menno Dekker schreef zelf een samenvatting van zijn lezing, zie W.K.57.4 (december 2017) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/artikelen.

Op 22 november, ook in Splendor, was een bijeenkomst georganiseerd samen met de Gustav Mahler Stichting. Musicologe Eveline Nikkels, voorzitter van die stichting, hield een voordracht over spiritualiteit in de werken van Wagner en Mahler. De derde stipendiate van 2017, sopraan Maari Ernits, zong daarna werken van Wagner en Mahler en mezzosopraan Margriet van Reisen voerde met pianiste Reinild Mees 'Der Abschied' uit Mahlers 'Das Lied von der Erde' uit. Ze vertolkte dit uit Mahlers eigen handschrift, door Alma Mahler aan Willem Mengelberg geschonken en onlangs in facsimile uitgegeven door de Gustav Mahler Stichting.

Voor een door Eveline Nikkels zelf geschreven samenvatting zie W.K. 58.1 (maart 2018) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/artikelen. Voor een verslag van het concertgedeelte door Pieter van den Hout zie W.K.58.1 (maart 2018) of ga naar www.wagnergenootschap.nl/verslagen.

Deze bijeenkomst was de laatste van 2017, want de geplande lezing van oud-hoogleraar Moderne Duitse Geschiedenis Boterman werd op zijn verzoek opgeschoven naar februari 2018 en de ingelaste laudatio-avond met masterclasses van Eva-Maria Westbroek en Frank van Aken werd door overbelasting van genoemde zangers uitgesteld tot voorjaar 2018. Al met al kijken we tevreden terug op een spannend, druk en zeer succesvol verenigingsjaar, waarbij ons ledenaantal ook licht toenam naar 360 leden.

Online kaartverkoop Bayreuther Festspiele gaat van start

Op de website van de Bayreuther Festspiele staat te lezen dat de online kaartverkoop dit jaar op **18 maart** begint. Vanaf **14 uur** kan men rechtstreeks kaarten bestellen. Dat is ongeveer een maand later dan vorig seizoen, maar dat heeft een reden. Dit jaar krijgen diegenen die schriftelijk of online via de normale procedure – de wachtlijst – hebben besteld en nul op rekest hebben gekregen, voorrang bij deze herkansingsmogelijkheid. Daarvoor moet de reguliere bestelronde natuurlijk eerst volledig zijn afgehandeld en dat verklaart het latere tijdstip. Dubbele bestellingen zullen nu dus niet meer hoeven voor te komen. Het is verstandig om zich vooraf te registreren aangezien die gegevens worden gevraagd tijdens de bestelprocedure. Na inloggen komt men veelal in een wachtrij en de eerste dagen zal het wel druk zijn. In het verleden kwamen er later relatief veel kaarten terug maar nu dubbele bestellingen vermijdbaar zijn, zal dat aantal wel afnemen.

De Festspiele openen op 25 juli met een nieuwe productie van *Lohengrin* in de regie van Yuval Sharon. Roberta Alagna vertolkt de titelrol en Anja Harteros wordt de Elsa. Tomasz Konieczny neemt Telramund voor zijn rekening en Georg Zeppenfeld vertolkt Heinrich der Vogler. Als klap op de vuurpijl is er de terugkeer van Waltraud Meier naar Bayreuth, als Ortrud natuurlijk. Christian Thielemann dirigeert. Een veelbelovende cast, iets om naar uit te kijken.

Op 26 juli wordt het programma vervolgd met *Parsifal* in de regie van Uwe Erik Laufenberg. Semyon Bychkov dirigeert en Günther Groissböck zingt de Gurnemanz. Voor het overige staat de cast nog niet vast.

Tristan und Isolde in de regie van Katharina Wagner volgt op 27 juli. Thielemann dirigeert en Stephen Gould zingt de Tristan. Naar verwachting keert Christa Mayer terug als Brangäne en neemt René Pape de rol van Koning Marke voor zijn rekening. Verder is het nog even afwachten.

Op 28 juli volgt de herneming van Barrie Kosky's productie van *Die Meistersinger von Nürnberg*. Philippe Jordan dirigeert en Groissböck zal net als vorig jaar de rol van Pogner vertolken.

Op 30 juli wordt, na afwezigheid van een jaar, Jan Philipp Glogers productie van *Der fliegende Holländer* hernomen. Axel Kober dirigeert en over de cast is nog niets bekend. Het ligt in de rede dat Christa Mayer net als in eerdere jaren de rol van Mary op zich zal nemen. Plácido Domingo dirigeert op 31 juli de eerste van drie uitvoeringen van *Die Walküre* in de regie van Frank Castorf. Samen met de *Holländer* moet deze productie het programma opvullen in dit Ringloze seizoen. Volgend jaar bestaat die noodzaak niet, als er een nieuwe productie van *Tannhäuser* op het tableau zal verschijnen. Stephen Gould zingt Siegmund in *Die Walküre* en wellicht in 2019 ook de titelrol in *Tannhäuser*. De rest van de cast van *Die Walküre* is nog niet bekend.

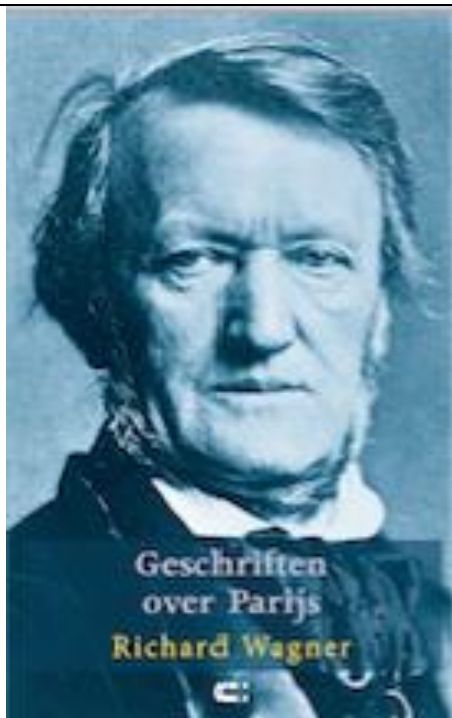
De Festspiele worden op 29 augustus afgesloten met een voorstelling van *Die Walküre*. Voor meer informatie ga naar de website van de Bayreuther Festspiele.

<https://www.bayreuther-festspiele.de/festspiele/news/2018/online-sofortkauf-festspieltickets-2018/>

Richard Wagner GESCHRIFTEN OVER PARIJS

De serie vertalingen van Wagners hoofdgeschriften, uitgegeven door Uitgeverij IJzer in Utrecht, gaat gestaag voort. Dit voorjaar volgt het achtste deel: *Richard Wagner - Geschriften over Parijs*. Ook deze uitgave wordt wederom vertaald, ingeleid en geannoteerd door Philip Westbroek. Ditmaal met een voorwoord van programmamaker Paul Witteman.

Bijgaand vindt u de omslag van het boek en een opgave van de teksten die er in zijn opgenomen. Verschijning: mei a.s.. Winkelprijs: € 24,50.

In dit deel van de serie Richard Wagner Prozagéschriften zijn de artikelen gebundeld, die de jonge Wagner gedurende zijn verblijf in Parijs (1839-1842) heeft geschreven. Wagner presenteert zich hierin als schrijver van fictie in de stijl van E.T.A. Hoffmann en als kunstcriticus, analist en recensent voor diverse Franse en Duitse tijdschriften. We krijgen een unieke inkijk in het rijke culturele leven van de Franse hoofdstad tussen de revoluties van 1830 en 1848, waar de internationale voorhoede van progressief Europa zich ophield. In deze cruciale periode legt Wagners teleurgestelde hoop op succes in de hoofdstad van de muziek, de basis voor zijn latere kunsttheorie. In Parijs neemt zijn eigenzinnige ontwikkeling haar aanvang.

GESCHRIFTEN OVER PARIJS

Richard Wagner

Inleiding vertaler

1. Een Duitse musicus in Parijs. Novellen en opstellen (1840 en 1841)
 - I. Een pelgrimstocht naar Beethoven
 - II. Een einde in Parijs
 - III. Een gelukkige avond
 - IV. Over het Duitse muziekwezen
 - V. De virtuoos en de kunstenaar
 - VI. De kunstenaar en het openbare leven
2. Parijs' amusement (1841)
3. Parijse fataliteiten voor Duitsers (1841)
4. Parijse berichten voor de 'Dresdner Abendzeitung' (1841)
 - I. Parijse muziek. Opera. Concerten.
 - II. Theater. De zwarte ridders. Conservatorium.
 - III. Berlioz. Liszt.
 - IV. Der Freischütz. Adam. Heinrich Heine.
 - V. Zondagsindrukken uit Parijs.
 - VI. Theater. Opera.
 - VII. 'De ijzeren hand'. Theater.
 - VIII. Delaroches wandschilderingen.
 - IX. Scribes 'Une chaine'.
5. Pergolesi's 'Stabat Mater' (1840)
6. 'Le Freischütz' (1841)
7. Halévy en de Franse opera (1842)
8. 'La reine de Chypre' van Halévy (1842)
9. Een herinnering aan Rossini (1868)
10. Herinneringen aan Auber (1871)

Verklarende noten

Dat Wagners belangrijkste teksten thans voor het eerst integraal in het Nederlands beschikbaar komen is maatschappelijk en cultureel van groot belang. Deze publicaties liggen bovendien in het verlengde van onze doelstellingen als Wagnergenootschap Nederland. Om deze redenen ondersteunen wij als WGN, zoals u weet, deze uitgaven nadrukkelijk; ook financieel. De markt voor deze boeken is helaas te beperkt, zodat, om deze vertalingen toch mogelijk te maken, extra financiële donaties van particulieren bittere noodzaak zijn. Als WGN voldoen wij van harte aan het verzoek daartoe en roepen u dan ook met nadruk op, te willen bijdragen. Bij het storten van een bedrag van € 50,- (of meer) wordt uw naam achterin het boek vermeld en krijgt u na verschijning als eerste een exemplaar toegestuurd. Zou u uw bijdragen willen overmaken voor 31 maart a.s.? Het bankrekeningnummer is: [NL 74 INGB 0007 3333 43](https://www.ing.nl) t.n.v. [W.H.M. Desmense uitgever](https://www.wagnermuziek.nl); Graag daarbij vermelden: [Bijdrage Wagner over Parijs](https://www.wagnermuziek.nl). Tevens gelieve u dan, t.b.v. de toezending van het boek na verschijnen, uw adresgegevens te mailen naar: uitgeverij.ijzer@hetnet.nl

Opera Vlaanderen

Symposium Debussy Wagner op vrijdag 9 maart in Gent

Opera Gent wijdt, in samenwerking met de Vakgroep Kunst-, Muziek- en Theaterwetenschappen van Universiteit Gent een integraal programma aan het muziektheater van Claude Debussy en Richard Wagner, waarin de praktijk van de muziek en de wetenschap elkaar vinden. Twee makers staan centraal: Sidi Larbi Cherkaoui over de nieuwe productie van *Pelléas et Mélisande*; Tatjana Gürbaca over haar onderscheiden productie van *Parsifal* en haar recente Ring-Trilogie (Theater an der Wien).

Zie: <https://operaballet.be/nl/programma/2017-2018/symposium-debussy-wagner-in-dialogo>

Herneming Parsifal in Antwerpen in maart 2018

Rondom de paastijd volgend jaar, van 18 maart t/m 4 april 2018, herneemt Opera Ballet Vlaanderen in Antwerpen de, interessante maar niet onomstreden, *Parsifal*-productie van Tatjana Gürbaca uit 2013. Voor informatie / kaarten via Internet:

<https://operaballet.be/nl/programma/2017-2018/parsifal>

U kunt voor kaarten ook bellen: 0032 -70-22 02 02.

Wagner 1900

An interdisciplinary conference featuring two performances

Monday 9 April – Wednesday 11 April 2018

Faculty of Music and Jesus College, University of Oxford

Conference keynote speakers: Barry Millington, Patrick Carnegy

Jesus College and the Faculty of Music at Oxford will be pleased to host the interdisciplinary conference 'Wagner 1900' on 9-11 April 2018. Featuring two performances and a rich academic programme, 'Wagner 1900' will investigate the impact of Richard Wagner on *fin-de-siècle* Vienna in music, history, politics, the visual arts, theatre and German culture. Two performances will be at the centre of the conference: each integrates and opens key issues of performance practice in historical and contemporary staging, thus making 'Wagner 1900' a unique combination of research-based performance and performance-based research. The reconstruction of Gustav Mahler's production of Wagner's *Tristan* in 1903 will open a new perspective to investigate the complex interpretative questions raised by historical performances, while John Casken's new piece *Kokoschka's Doll* (2017), performed by the distinguished bass Sir John Tomlinson with the acclaimed ensemble Counterpoise, offers a seminal contribution by proposing a contemporary vision of *fin-de-siècle* Vienna.

Zie: <https://www.music.ox.ac.uk/wagner-1900/>

Facebook en Contact

Ons genootschap beschikt over een eigen Facebook pagina. Deze is te bereiken via www.facebook.com/wagnergenootschap/ en door het Facebook icoon op de homepage van de website aan te klikken.

Vragen en opmerkingen over de website [www.wagnergenootschap.nl] en deze 'Mededelingen' naar de redacteur: peterfranken@wagnergenootschap.nl